

رابطه سبک‌های دلبستگی و ترس از ارزیابی منفی با اعتیاد به اینترنت در دانشجویان

* نازلی توکلی

** فرهاد جمهری

*** نورعلی فرخی

چکیده

اعتیاد به اینترنت، به‌عنوان یکی از پدیده‌های عصر جدید، شامل جنبه‌های شناختی، هیجانی و رفتاری است. تحقیق حاضر، با هدف تعیین رابطه سبک‌های دلبستگی و ترس از ارزیابی منفی با اعتیاد به اینترنت در دانشجویان انجام شد. روش پژوهش همبستگی بود. جامعه تحقیق، شامل کلیه دانشجویان مشغول به تحصیل در دانشکده علوم انسانی و اجتماعی دانشگاه آزاد اسلامی، واحد علوم و تحقیقات تهران بود که در سال ۱۳۹۲ در یکی از مقاطع کارشناسی ارشد و دکتری مشغول به تحصیل بودند. از میان این افراد، تعداد ۱۶۱ نفر به‌عنوان نمونه نهایی انتخاب شدند و پرسش‌نامه‌های اعتیاد به اینترنت، دلبستگی بزرگسالان و فرم کوتاه مقیاس ترس از ارزیابی منفی را تکمیل کردند. تجزیه و تحلیل داده‌ها با استفاده از آزمون‌های ضریب همبستگی پیرسون و تحلیل رگرسیون خطی انجام شد. یافته‌های تحقیق نشان داد که بین سبک‌های دلبستگی ناایمن اجتنابی ($r=0/264$)، ناایمن اضطرابی ($r=0/300$) و ترس از ارزیابی منفی ($r=0/174$) با اعتیاد به اینترنت رابطه معنادار وجود دارد، ولی بین سبک دلبستگی ایمن ($r=0/020$) با اعتیاد به اینترنت، رابطه معناداری یافت نشد. نتایج تحلیل رگرسیون نیز بیانگر آن بود که سبک‌های دلبستگی ناایمن اجتنابی و ناایمن اضطرابی ($R^2=0/130$) و ترس از ارزیابی منفی ($R^2=0/030$) سهم معناداری در پیش‌بینی اعتیاد به اینترنت دانشجویان دارند. بنابراین، ضروری است، در فرآیند پیشگیری از اعتیاد به اینترنت به نقش عوامل روان‌شناختی مانند سبک‌های دلبستگی ناایمن و ترس از ارزیابی منفی توجه نمود.

واژگان کلیدی

سبک‌های دلبستگی، ترس از ارزیابی منفی، اعتیاد به اینترنت، دانشجویان

* کارشناس ارشد روان‌شناسی بالینی، دانشگاه آزاد اسلامی واحد علوم و تحقیقات، تهران، ایران n.tavakoli30@gmail.com

** استادیار گروه روان‌شناسی، دانشگاه علامه طباطبایی، تهران، ایران farhadjomehri@yahoo.com

*** دانشیار گروه سنجش و اندازه‌گیری، دانشگاه علامه طباطبایی، تهران، ایران farrokhinoorali@yahoo.com

نویسنده مسؤول یا طرف مکاتبه: نازلی توکلی

اینترنت، به عنوان یکی از دستاوردهای اخیر انسان، شبکه گسترده‌ای از ارتباط‌ها و پیوندهای گوناگون را در بر می‌گیرد. این فن‌آوری عصر جدید، نقش مهمی را در زندگی افراد ایفا می‌کند. امروزه، اینترنت به عنوان یکی از ضروریات زندگی در زمینه‌های مختلف علمی، اجتماعی، اقتصادی، سیاسی و فرهنگی درآمده است. کاربران این شبکه جهانی را طیف وسیعی از افراد از نظر سن، جنس، ملیت، نژاد، سطح تحصیلات و متغیرهای گوناگون دیگر تشکیل می‌دهند. مرکز آمار ایران، تعداد کاربران اینترنت در سال ۱۳۹۰ در کل کشور را ۱۱/۲۲۱/۸۱۰ نفر گزارش کرده است (Statistical Center of Iran, 2012). طبق گزارش پایگاه اینترنتی آمار جهانی اینترنت ایران از نظر تعداد کاربران اینترنتی رتبه سیزدهم را در جهان، و رتبه اول را در خاورمیانه دارد (Internet World Stats, 2012). استفاده از اینترنت در سرتاسر جهان به‌طور وسیعی گسترش پیدا کرده است. اینترنت ارتباط از راه دور با دیگران و اطلاعات فراوانی در همه زمینه‌های مورد علاقه برای افراد فراهم می‌کند. با این حال، استفاده ناسازگارانه از آن به پریشانی و اختلال در بهزیستی روان‌شناختی افراد، افت تحصیلی، افت عملکرد شغلی، اختلال در روابط بین‌فردی و عدم ثبات هیجانی منجر خواهد شد (Young, 1998, Caplan, Williams & Yee, 2009).

در سال‌های اخیر، تأثیرات مخرب اینترنت بر کاربران و جوامع، بیشتر به رسمیت شناخته می‌شود (Block, 2008). مطالعات نشان داده‌اند، کژکاری‌های ناشی از اعتیاد به اینترنت^۱ به اختلال‌های سوء مصرف مواد و قمار بیمارگون شبیه است (Shapira et al., 2000, Block, 2008, Sun et al., 2009). افراد مبتلا به اعتیاد به اینترنت خصایص بالینی مانند میل شدید به استفاده از اینترنت، گوشه‌گیری، تحمل (Block, 2008)، تکانشی بودن مضاعف (Shapira et al., 2000) و عملکرد شناختی مختل را در تکالیفی که شامل تصمیم‌گیری‌های مخاطره‌آمیز هستند نشان می‌دهند (Sun et al., 2009). امیدوار و صارمی (Omidvar & Saremi, 2002) اعتیاد به اینترنت را نوعی اختلال و بی‌نظمی روانی-اجتماعی با مشخصه‌هایی چون عمل (نیاز به افزایش زمان لازم برای کسب مطلوبیت برابر با زمان‌های اولیه استفاده)، علایم کناره‌گیری (به‌ویژه اضطراب و بی‌حوصلگی)، اختلالات عاطفی (افسردگی، تندخویی و بدخلقی) و از هم گسیختگی مناسبات و روابط اجتماعی (کاهش و یا فقدان روابط اجتماعی به لحاظ کیفی یا کمی) تعریف می‌کنند.

متغیرهای بسیاری می‌توانند، با شیوه استفاده افراد از اینترنت مرتبط باشند. از جمله، این متغیرها سبک دلبستگی^۱ افراد و ترس از ارزیابی منفی در آنها است، که در پژوهش حاضر بررسی شدند. بالبی^۲، دلبستگی را پیوند عاطفی می‌داند که در کودکی، بین کودک و نماد دلبستگی^۳ (که معمولاً مراقبت‌کننده اصلی او است) شکل می‌گیرد. از نظر بالبی، دلبستگی در جریان زندگی از مراقبت‌کننده اصلی به نزدیکان و بعد به گستره وسیع‌تر انسان‌ها گسترش می‌یابد (Shaver, Collins & Clarck, 1996). برمن و اسپرلینگ (Berman & Sperling, 1994) دلبستگی بزرگسالان را گرایش پایدار افراد در به‌دست آوردن یا حفظ رابطه با بزرگسالان دیگر، که به‌طور بالقوه توانایی ایجاد و حفظ امنیت و آسایش جسمانی و روان‌شناختی را دارند، تعریف می‌کنند. اینزورث و همکاران در آزمایش موقعیت ناآشنا^۴، الگوهای دلبستگی را به انواع دلبستگی ایمن^۵، نایمن اجتنابی^۶ و نایمن دوسوگرا^۷ طبقه‌بندی کرده‌اند (Ainsworth et al., 1971, cited in Brennan, Clarck & Shaver, 1998). مدل‌های معاصر دلبستگی بزرگسالان به‌طور معمول تفاوت‌های فردی را در دلبستگی به‌صورت پراکندگی در پیوستار دو بعد دلبستگی اضطرابی^۸ و دلبستگی اجتنابی در نظر می‌گیرند (Brennan, Clarck & Shaver, 1998). اضطراب و اجتناب، شیوه‌های متفاوت تجربه و مقابله کردن با ناامنی را بازتاب می‌دهند (Mikulincer & Shaver, 2003). افراد با دلبستگی اضطرابی نگران هستند که شرکایشان، در رابطه، آنها را طرد و رها خواهند کرد، یا آنها را در مورد عشق و مراقبت نالایق خواهند دید. افکار، احساسات و رفتار آنها به تمرکز بر روی شریک رابطه‌شان متمایل است؛ به‌خصوص در مورد این که شریک آنها در دسترس و پاسخ‌گو است یا خیر. در مقابل، افراد با دلبستگی اجتنابی، با نزدیکی و دلبستگی احساس ناراحتی می‌کنند. آنها در مورد دیگران و روابط به عقاید بدبینانه پناه می‌برند. آنها به انکار اهمیت صمیمیت و وابستگی متقابل در روابط نزدیک تمایل دارند؛ و مدعی داشتن استقلال و اتکای به خود^۹ هستند (Locke, 2008).

1. Attachment
2. Bowlby
3. Attachment Figure
4. Strange Situation
5. Secure
6. Insecure Avoidant
7. Insecure Ambivalent
8. Anxious Attachment
9. Self-Reliance

در زمینه مطالعه رابطه متغیرهای اعتیاد به اینترنت و سبک‌های دلبستگی، در پژوهشی در ترکیه، سنورمانچی و همکاران (Senormancı et al., 2014) گزارش کردند افراد مبتلا به اختلال اعتیاد به اینترنت نسبت به افراد گروه کنترل، نمرات افسردگی بالاتر، دلبستگی اضطرابی شدیدتر و آشفتگی بارزی در عملکرد خانوادگی داشتند. شین، کیم و جانگ (Shin, Kim & Jang, 2011) در تحقیقی به بررسی رابطه استفاده مشکل‌زا از اینترنت^۱، مصرف الکل و سبک‌های دلبستگی پرداختند. نتایج به دست آمده از پژوهش آنها نشان داد سبک‌های دلبستگی اجتنابی و اضطرابی، هراس^۲ و افسردگی، استفاده مشکل‌زا از اینترنت را تبیین می‌کنند. لی و وو (Lei & Wu, 2007) در پژوهشی رابطه میان اعتیاد به اینترنت و سبک‌های دلبستگی را بررسی کردند. متغیرهای پیش‌بین را خرده مقیاس‌های دلبستگی به پدر (از خودیگانگی^۳ ارتباط^۴ و اعتماد^۵)، و متغیر ملاک را اعتیاد به اینترنت در نظر گرفتند. نتیجه این که اعتماد به طور منفی اعتیاد به اینترنت را پیش‌بینی کرد. پژوهش‌های لین، کو و وو (Lin, Co & Wu, 2011) و یی‌چنگ، چن‌هووا و چای‌هوی (Yi-Cheng, Chen-Hua & Chia-Huei, 2005) نشان دادند که اعتیاد به اینترنت با سبک دلبستگی ایمن رابطه منفی و با سبک‌های دلبستگی نایمن دوسوگرا و اجتنابی رابطه مثبت دارد. الدمیدو، کووین و کوورت (Oldmeadow, Quinn & Kowert, 2013) در پژوهش خود استفاده از فیسبوک را از منظر نظریه دلبستگی بزرگسالی بررسی کردند. آنها گزارش کردند افرادی که دلبستگی اضطرابی بالایی دارند، زمان بیشتری را در فیسبوک می‌گذرانند. هم‌چنین، وقتی هیجان‌های منفی را تجربه می‌کنند بیشتر از فیسبوک استفاده می‌کنند، و نسبت به این که دیگران چگونه آنها را در فیسبوک در نظر می‌گیرند احساس نگرانی می‌کنند. در پژوهش آنها، افراد با دلبستگی اجتنابی زیاد، از فیسبوک کمتر استفاده می‌کردند و نگرش‌های مثبت و پذیرندگی کمتری نسبت به آن داشتند. در پژوهشی دیگر، بوت، وود، و پرات (Buot, Wood & Pratt, 2009) تفاوت میان سبک‌های دلبستگی و ویژگی‌های دوستی‌های آن‌لاین و آف‌لاین را بررسی کردند. یافته‌ها حاکی از آن بود شرکت‌کنندگانی که ویژگی‌های دلبستگی اضطرابی داشتند، میزان رضایت‌مندی یکسانی را برای دوستی‌های آن‌لاین و آف‌لاین گزارش کردند؛ در

-
1. Problematic Internet Use
  2. Phobia
  3. Alienation
  4. Communication
  5. Trust

حالی که سایر سبک‌های دلبستگی (ایمن و اجتنابی) رضایت بیشتری را در روابط آفلاین گزارش کردند. یی (Ye, 2007) در پژوهشی نشان داد که گرایش‌های دلبستگی ایمن و نایمن، میزان یکسانی از تعامل و رضایت از دوستی‌های نزدیک و روابط عاشقانه در اینترنت نشان می‌دهند. یافته‌های پژوهش بهادری خسروشاهی و هاشمی نصرت‌آبادی (Bahadori Khosroshahi & Hashemi Nosrat Abadi, 2011) حاکی از وجود رابطه معنادار منفی بین سبک دلبستگی ایمن با اعتیاد به اینترنت و رابطه معنادار مثبت بین سبک‌های دلبستگی نایمن اجتنابی و اضطرابی با اعتیاد به اینترنت است.

متغیر دیگری که در این مطالعه به آن پرداخته شده است، ترس از ارزیابی منفی^۱ است. واتسون و فرند (Watson & Friend, 1969) ترس از ارزیابی منفی را نگرانی افراد درباره ارزیابی‌های دیگران، آشفتگی مفرط نسبت به ارزیابی‌های منفی، اجتناب از موقعیت‌های ارزیابی، و انتظار تجربه ارزیابی‌های منفی از سوی دیگران، تعریف کردند. پی و همبرگ (Rapee & Heimberg, 1997) ترس از ارزیابی منفی را به عنوان مشخصه اضطراب اجتماعی^۲ در نظر می‌گیرند که در ایجاد و حفظ اضطراب غیرمنطقی و شدید مرتبط با موقعیت‌های اجتماعی مؤثر است. افراد مبتلا به اختلال اضطراب اجتماعی رفتارشان را در خلال گفتگوهای فی‌البداهه و تعامل‌های اجتماعی بسیار ضعیف‌تر از آنچه ناظران امتیاز می‌دهند، ارزیابی می‌کنند؛ و ترس از ارزیابی منفی با چنین ارزش‌یابی‌های متفاوتی در ارتباط است (Rodebaugh & Chambless, 2002, Lundh & Sperling, 2002). حمایت تجربی از این فرضیه که اضطراب اجتماعی پاسخی به ترس از ارزیابی منفی است، قابل توجه بوده است. افراد مبتلا به اضطراب اجتماعی انواع رفتارها را با هدف اجتناب از ارزیابی‌های منفی بالقوه انجام می‌دهند (Wells et al., 1995).

در زمینه ارتباط اضطراب اجتماعی و اعتیاد به اینترنت پژوهش‌های مختلفی انجام شده است. برای مثال جعفری و فاتحی‌زاده (Jafari & Fatehi Zadeh, 2012) در پژوهشی به بررسی رابطه بین اعتیاد به اینترنت با افسردگی، اضطراب، فشار روانی و هراس اجتماعی در دانشجویان دانشگاه اصفهان پرداختند. یافته‌های این مطالعه نشان داد، بین اعتیاد به اینترنت و هر یک از متغیرهای بالینی افسردگی، اضطراب، فشار روانی و هراس اجتماعی رابطه معنادار مثبتی وجود دارد. در پژوهش

بحری و همکاران (Bahri et al., 2011) که بر روی ۴۰۰ نفر از دانشجویان دانشگاه علوم پزشکی گناباد انجام شد، بین نمره بعد اختلال اضطرابی از مقیاس سلامت عمومی و اعتیاد به اینترنت رابطه معناداری دیده شد. نتایج مطالعه یین و همکاران (Yen et al., 2012) بر روی دانشجویان نشان داد که اضطراب اجتماعی در تعامل‌های آن‌لاین، کمتر از تعامل‌های زندگی واقعی است. پژوهش مروری وین‌اشتین و لجویکس (Weinstein & Lejoyeux, 2010) در مورد اعتیاد به اینترنت بیان می‌کند که این اختلال با برخی اختلال‌های روان‌پزشکی، به‌خصوص اختلال‌های خلقی (شامل افسردگی^۱)، اختلال‌های اضطرابی (شامل اختلال اضطراب منتشر^۲ و اختلال اضطراب اجتماعی) و هم‌چنین، اختلال کمبود توجه و بیش‌فعالی^۳ هم‌بودی^۴ دارد. در این مطالعه هم‌چنین، بیان شد چندین عامل (شامل اضطراب اجتماعی، مصرف الکل، صفات شخصیتی، و عوامل فرزندپروری و خانوادگی) می‌توانند پیش‌بینی‌کننده اعتیاد به اینترنت باشند. مطالعه بزکورت و کاسکن، آیایدین، آداک و زوروگلو (Bozkurt, Coskun, Ayaydin, Adak & Zoroglu, 2013) بر روی ۶۰ کودک و نوجوان ۱۰-۱۸ ساله مبتلا به اعتیاد به اینترنت در ترکیه، نشان داد اکثر آزمودنی‌ها حداقل دارای یک اختلال روان‌پزشکی و ۸۸٪ آنها حداقل دو اختلال روان‌پزشکی داشتند. ۷۱٪ آنها مبتلا به اختلال‌های اضطرابی بودند. شایع‌ترین اختلال‌های روان‌پزشکی در بین آنها کمبود توجه و بیش‌فعالی (۸۳/۳٪)، اضطراب اجتماعی (۳۵٪) و افسردگی اساسی (۳۰٪) بود. با توجه به نتایج تحقیقات گذشته در مورد عوامل مؤثر بر گرایش افراد به اعتیاد به اینترنت، در تحقیق حاضر سعی شده است به بررسی رابطه سبک‌های دلبستگی و ترس از ارزیابی منفی با اعتیاد به اینترنت در جامعه دانشجویان پرداخته شود. برای انجام این پژوهش فرضیه‌های زیر در نظر گرفته شد:

۱. بین سبک‌های دلبستگی و اعتیاد به اینترنت در دانشجویان رابطه وجود دارد.
۲. بین ترس از ارزیابی منفی و اعتیاد به اینترنت در دانشجویان رابطه وجود دارد.
۳. سبک‌های دلبستگی می‌توانند اعتیاد به اینترنت را در دانشجویان پیش‌بینی کنند.
۴. ترس از ارزیابی منفی می‌تواند اعتیاد به اینترنت را در دانشجویان پیش‌بینی کند.

روش

پژوهش حاضر، در چارچوب روش همبستگی انجام شده است. جامعه آماری تحقیق را کلیه دانشجویان کارشناسی ارشد و دکتری دانشکده علوم انسانی و اجتماعی دانشگاه آزاد اسلامی واحد علوم و تحقیقات تهران در سال ۱۳۹۲ تشکیل دادند. در اکثر پژوهش‌ها، محدودیت‌های مالی، وقت و نیروی انسانی، اندازه نمونه‌ای را که لازم است، مورد مطالعه قرار گیرد، محدود می‌سازند. در روش همبستگی پیشنهاد شده است که بر اساس ضریب همبستگی $0/2$ ، در سطح اطمینان $1/1$ ، تعداد ۱۰۰ نمونه در نظر گرفته شود (Dellavar, 2008). در این مطالعه، ۱۷۲ نفر آزمودنی به صورت اتفاقی انتخاب شده و در پژوهش شرکت کردند، که از این تعداد، ۱۶۱ پرسش‌نامه غیرمخدوش و کاربردی بود. توزیع فراوانی و درصد گروه نمونه بر حسب جنسیت، سن، وضعیت تأهل، مقطع تحصیلی، گروه تحصیلی و وضعیت اشتغال در جدول ۱ گزارش شده است.

جدول ۱. ویژگی‌های جمعیت‌شناختی نمونه مورد مطالعه

درصد	فراوانی	ویژگی	
۳۹/۸	۶۴	مرد	جنسیت
۶۰/۲	۹۷	زن	
۳۰/۴	۴۹	۲۳ - ۲۷	سن (سال)
۴۲/۲	۶۸	۲۸ - ۳۲	
۱۶/۸	۲۷	۳۳ - ۳۷	
۱۰/۶	۱۷	۳۸ - ۴۲	
۶۴/۶	۱۰۴	مجرد	وضعیت تأهل
۳۱/۷	۵۱	متأهل	
۳/۷	۶	مطلقه	
۹۳/۸	۱۵۱	کارشناسی ارشد	مقطع تحصیلی
۶/۲	۱۰	دکتری	
۵۰/۹	۸۲	علوم انسانی	گروه تحصیلی
۴۹/۱	۷۹	علوم اجتماعی	
۶۰/۲	۹۷	شاغل	وضعیت اشتغال
۳۹/۸	۶۴	غیر شاغل	

به منظور گردآوری داده‌های تحقیق، از سه پرسش‌نامه دل‌بستگی بزرگسال (Besharat, 2005) (Leary, 1983, cited in منفی، فرم کوتاه مقیاس ترس از ارزیابی منفی، cited in Besharat, 2012) (Young, 1998, cited in Alavi et Geravand et al., 2010) و پرسش‌نامه اعتیاد به اینترنت (Young, 1998, cited in Alavi et Geravand et al., 2010) استفاده شد.

الف- پرسش‌نامه دل‌بستگی بزرگسال (AAI) (Besharat, 2005): این ابزار که با استفاده از مواد آزمون دل‌بستگی هازان و شاور^۲ تدوین شده در سال ۱۹۸۷ ساخته و در مورد نمونه‌های دانشجویی و جمعیت عمومی ایرانی هنجاریابی شده است (Besharat, 2005, 2011, cited in Besharat, 2012). این مقیاس ۱۵ سؤال دارد و سه سبک ایمن، نایمن دوسوگرا و نایمن اجتنابی را در طیف ۵ درجه‌ای لیکرت (خیلی کم = ۱، کم = ۲، متوسط = ۳، زیاد = ۴ و خیلی زیاد = ۵) می‌سنجد. حداقل و حداکثر نمره آزمودنی در زیرمقیاس‌های آزمون به ترتیب ۵ و ۲۵ است. در پژوهش بشارت، ضرایب آلفای کرونباخ پرسش‌های زیرمقیاس‌های ایمن، اجتنابی، و دوسوگرا در مورد نمونه ۱۴۸۰ نفری شامل ۸۶۰ زن و ۶۲۰ مرد برای کل آزمودنی‌ها به ترتیب، ۰/۸۴، ۰/۸۵ و ۰/۸۵ گزارش شده است که نشانه هم‌سانی درونی خوب پرسش‌نامه دل‌بستگی بزرگسال است. ضرایب همبستگی بین نمره‌های یک نمونه ۳۰۰ نفری از آزمودنی‌ها در دو نوبت با فاصله چهار هفته برای سنجش پایایی بازآزمایی در مورد سبک‌های دل‌بستگی ایمن، اجتنابی و دوسوگرا برای کل آزمودنی‌ها به ترتیب ۰/۸۷، ۰/۸۳ و ۰/۸۴ به دست آمد که نشانه پایایی بازآزمایی رضایت‌بخش مقیاس است (Besharat, 2005, 2011, cited in Besharat, 2012). در این مطالعه، ضریب آلفای کرونباخ برای کل آزمون ۰/۹۰ به دست آمد.

ب- فرم کوتاه مقیاس ترس از ارزیابی منفی (BFNE) (Leary, 1983): این مقیاس که توسط لیری (Leary, 1983, cited in Geravand et al., 2010) ساخته شده است، ۱۲ ماده دارد و برای توصیف باورهای ترس‌آور و نگران‌کننده طراحی شده است. پاسخ‌دهنده وضعیت خود را در هر پرسش بر روی یک طیف ۵ گزینه‌ای (هرگز صدق نمی‌کند = ۱ تا تقریباً همیشه صدق می‌کند = ۵) نشان می‌دهد. در این مقیاس، پرسش‌های نمره‌گذاری شده مثبت (۸ پرسش) و پرسش‌های نمره‌گذاری شده معکوس (۴ پرسش)، وجود ترس و نگرانی را توصیف می‌کنند و نمره‌های بالا

---

1. Adult Attachment Inventory
2. Hazan & Shaver
3. Brief Fear of Negative Evaluation Scale

نشان می‌دهند که فرد سطوح بالای اضطراب و ترس را تجربه می‌کند. لیری (Leary, 1983, cited in Shokri et al., 2008) ویژگی‌های روان‌سنجی این مقیاس را در دانشجویان بررسی کرده است، و هم‌سانی درونی ۰/۹۶ و پایایی بازآزمایی پس از ۴ هفته، ۰/۷۵ را گزارش کرده است. در مطالعه ایرانی، ضریب آلفای کرونباخ نمره کلی و زیرمقیاس‌های سؤال‌های نمره‌گذاری شده مثبت و معکوس به ترتیب، ۰/۸۰، ۰/۸۲ و ۰/۸۱ به‌دست آمده است (Geravand et al., 2010). نتایج مطالعه شکر و همکاران (Shokri et al., 2008) از روایی سازه مقیاس کوتاه ترس از ارزیابی منفی، به‌طور تجربی حمایت کرد. در تحقیق حاضر، آلفای کرونباخ برای کل آزمون ۰/۸۷ به‌دست آمد.

ج- پرسش‌نامه اعتیاد به اینترنت (IAT^۱) (Young, 1998): این پرسش‌نامه در سال ۱۹۹۸ توسط کیمبرلی یانگ ساخته شده و از معتبرترین پرسش‌نامه‌ها در زمینه اعتیاد اینترنتی است. این پرسش‌نامه ۲۰ ماده دارد و به روش پنج درجه‌ای لیکرت نمره‌گذاری می‌شود. بدین صورت که به‌ندرت = ۱، گاهی اوقات = ۲، اغلب = ۳، بیشتر اوقات = ۴، و همیشه = ۵ نمره‌گذاری می‌شوند. نمرات به دست آمده برای هر فرد، وی را در سه زمینه طبقه‌بندی می‌کند: کاربر عادی اینترنت (نمرات ۲۰ تا ۴۹)، کاربری که در اثر استفاده زیاد دچار مشکلاتی شده است (نمرات ۵۰ تا ۷۹) و کاربر معتاد (نمرات ۸۰ تا ۱۰۰)، که استفاده بیش از حد، وی را وابسته کرده و نیاز به درمان دارد. گزاره‌های این آزمون بر اساس معیارهای چهارمین ویراست راهنمای تشخیصی و آماری اختلالات روانی (DSM-IV-TR^۲)، متعلق به انجمن روان‌پزشکی آمریکا، برای تشخیص قمار بیمارگون طراحی شده است (Murali & George, 2007, cited in Alavi et al., 2010). در مطالعه یانگ و همکاران، اعتبار درونی پرسش‌نامه بالاتر از ۰/۹۲ ذکر شده و اعتبار به روش بازآزمایی نیز معنادار گزارش شده است (Man, 2006, cited in Alavi et al., 2010). علوی و همکاران (Alavi et al., 2010) در پژوهش خود برای نسخه فارسی پرسش‌نامه، ۵ عامل «صرف زمان بیش از حد در اینترنت»، «استفاده از اینترنت جهت کسب آرامش روانی»، «برجستگی»، «استفاده مرضی از چت‌روم»، و «بی‌توجهی به وظایف شغلی و تحصیلی» را استخراج نموده‌اند و علاوه بر این، برای

1. Internet Addiction Test

2. Diagnostic and Statistical Manual of Mental Disorders, 4th Edition, Text Revision

این پرسش نامه دو نوع روایی محتوایی و افتراقی ($r=0/5$) و سه نوع پایایی بازآزمایی ($r=0/79$)، همسانی درونی ($r=0/88$) و تنصیف ($r=0/82$) به دست آوردند و بهترین نقطه برش بالینی این پرسش نامه را ۴۶ ذکر کرده‌اند. در تحقیق حاضر، ضریب آلفای کرونباخ برای کل آزمون $0/77$ به دست آمد.

در پژوهش حاضر، پس از گردآوری داده‌ها، به منظور تجزیه و تحلیل آنها آزمون‌های آماری ضریب همبستگی پیرسون و تحلیل رگرسیون خطی به وسیله نرم افزار SPSS انجام شد.

یافته‌ها

برای بررسی روابط بین سبک‌های دلبستگی و ترس از ارزیابی منفی با اعتیاد به اینترنت، ابتدا محاسبه ضرایب همبستگی بین متغیرهای پیش‌بین و اعتیاد به اینترنت انجام گرفت. سپس، نقش متغیرهای پیش‌بین در پیش‌بینی متغیر وابسته بررسی گردید. در ادامه، هر یک از نتایج به تفکیک فرضیه‌ها ارائه می‌گردد.

فرضیه اول: بین سبک‌های دلبستگی و اعتیاد به اینترنت در دانشجویان رابطه وجود دارد.

جدول ۲. میانگین، انحراف استاندارد و ضرایب همبستگی بین سبک‌های دلبستگی و اعتیاد به اینترنت

ردیف	متغیر	میانگین	انحراف استاندارد	ضریب همبستگی ($n=161$)			
				۱	۲	۳	۴
۱	سبک دلبستگی ناایمن اجتنابی	۹/۵۰	۳/۵۸	۱/۰۰۰			
۲	سبک دلبستگی ایمن	۱۳/۴۷	۳/۵۴	-۰/۳۰۰**	۱/۰۰۰		
۳	سبک دلبستگی ناایمن اضطرابی	۹/۵۲	۳/۴۱	۰/۲۷۰**	۰/۰۹۹	۱/۰۰۰	
۴	اعتیاد به اینترنت	۴۲/۴۸	۱۲/۴۹	۰/۲۶۴	۰/۰۲۰	۰/۳۰۰	۱/۰۰۰

* $P < 0/05$ ** $P < 0/01$

با توجه به جدول ۲، نتایج به دست آمده حاکی از آن است که بین سبک‌های دلبستگی ناایمن اجتنابی و ناایمن اضطرابی با اعتیاد به اینترنت، به ترتیب با ضرایب همبستگی $0/264$ و $0/300$ ، با اطمینان ۹۹ درصد رابطه معناداری وجود دارد. هم‌چنین، نتایج بیانگر آن است که با ۹۵ درصد اطمینان بین سبک دلبستگی ایمن با اعتیاد به اینترنت، با ضریب همبستگی $0/020$ ، رابطه معناداری وجود ندارد. بنابراین، فرضیه اول پژوهش که وجود رابطه بین سبک‌های دلبستگی و اعتیاد به

اینترنت است، مورد تأیید قرار می‌گیرد.

فرضیه دوم: بین ترس از ارزیابی منفی و اعتیاد به اینترنت در دانشجویان رابطه وجود دارد.

جدول ۳. میانگین، انحراف استاندارد و ضریب همبستگی بین ترس از ارزیابی منفی و اعتیاد به اینترنت

متغیر	میانگین	انحراف استاندارد	اعتیاد به اینترنت ضریب همبستگی
ترس از ارزیابی منفی	۳۵/۷۱	۸/۳۵	۰/۱۷۴*

* $P < 0/05$

یافته‌های جدول ۳، حاکی از آن است که بین ترس از ارزیابی منفی و اعتیاد به اینترنت با ضریب همبستگی ۰/۱۷۴ با اطمینان ۹۵ درصد، رابطه معنادار وجود دارد. بنابراین، فرضیه دوم پژوهش نیز تأیید شد.

فرضیه سوم: سبک‌های دلبستگی می‌توانند، اعتیاد به اینترنت را در بین دانشجویان به طور معناداری پیش‌بینی کنند.

جدول ۴. نتایج تحلیل رگرسیون برای پیش‌بینی اعتیاد به اینترنت بر اساس سبک‌های دلبستگی

سطوح متغیر(های) پیش‌بین	متغیر ملاک	R	R ²	درجه آزادی	F
سبک‌های دلبستگی	اعتیاد به اینترنت	۰/۳۶۰	۰/۱۳۰	۱۵۷ و ۳	۷/۷۹۷**

** $P < 0/01$

جدول ۵. ضرایب رگرسیون برای پیش‌بینی اعتیاد به اینترنت بر اساس سبک‌های دلبستگی

متغیر ملاک	سطوح متغیرهای پیش‌بین (سبک‌های دلبستگی)			ضرایب استاندارد نشده خطای استاندارد	ضرایب استاندارد شده Beta	t
	مقدار باقیمانده ^(a)	B	B			
	مقدار باقیمانده ^(a)	۳۳/۲۶۶	۳/۱۱۴	-	۱۰/۶۸۱**	
اعتیاد به	ناایمن اجتنابی	۳/۸۲۶	۱/۴۳۵	۰/۲۱۶	۲/۶۶۷**	
اینترنت	ایمن	۱/۱۱۳	۱/۴۰۵	۰/۰۶۳	۰/۷۹۲	
	ناایمن اضطرابی	۴/۳۰۴	۱/۴۴۵	۰/۲۳۵	۲/۹۷۸**	

** $P < ۰/۰۱$

با توجه به جدول‌های ۴ و ۵، نتایج تحلیل رگرسیون حاکی از آن است که سبک‌های دلبستگی ناایمن اجتنابی و ناایمن اضطرابی در پیش‌بینی اعتیاد به اینترنت دانشجویان سهم معنادار دارند. فرضیه چهارم: ترس از ارزیابی منفی می‌تواند به طور معناداری اعتیاد به اینترنت را در دانشجویان پیش‌بینی کند.

جدول ۶. تحلیل رگرسیون برای پیش‌بینی اعتیاد به اینترنت بر اساس ترس از ارزیابی منفی

متغیر پیش‌بین	متغیر ملاک	R	R ²	درجه آزادی	F
ترس از ارزیابی منفی	اعتیاد به اینترنت	۰/۱۷۴	۰/۰۳۰	۱ و ۱۵۹	۴/۹۵۹*

* $P < ۰/۰۵$

جدول ۷. ضریب رگرسیون برای پیش‌بینی اعتیاد به اینترنت بر اساس ترس از ارزیابی منفی

متغیر ملاک	متغیر پیش‌بین (ترس از ارزیابی منفی)			ضرایب استاندارد نشده خطای استاندارد	ضرایب استاندارد شده Beta	t
	مقدار باقیمانده ^(a)	B	B			
اعتیاد به	مقدار باقیمانده ^(a)	۳۳/۱۹۶	۴/۲۸۰	---	۷/۷۵۶**	
اینترنت	ترس از ارزیابی منفی	۰/۲۶۰	۰/۱۱۷	۰/۱۷۴	۲/۲۲۷*	

* $P < ۰/۰۵$ ** $P < ۰/۰۱$

با توجه به نتایج جدول‌های ۶ و ۷ ترس از ارزیابی منفی در پیش‌بینی اعتیاد به اینترنت دانشجویان سهم معنادار دارد.

بحث و نتیجه‌گیری

یافته‌های پژوهش حاضر رابطه معنا‌دار مثبتی بین سبک دلبستگی ناایمن اجتنابی و سبک دلبستگی ناایمن دوسوگرا (اضطرابی) با اعتیاد به اینترنت در دانشجویان نشان داد. هم‌چنین، نتایج تحلیل رگرسیون حاکی از این بود که سبک‌های دلبستگی اضطرابی و اجتنابی به طور معنا‌داری اعتیاد به اینترنت را در دانشجویان پیش‌بینی می‌کنند. نتایج این پژوهش با پژوهش‌های لین، کو و وو (Lin, Ko & Wu, 2011)، شین، کیم و جانگ (Shin, Kim & Jang, 2011) و بهادری خسروشاهی و هاشمی نصرت‌آبادی (Bahadori Khosroshahi & Hashemi Nosrat Abadi, 2011) هم‌سو است. در تبیین این یافته‌ها بر طبق نظریه دلبستگی، می‌توان چنین توضیح داد که اشخاص با دلبستگی ناایمن در روابط بین‌فردی احساس ترس، بی‌اعتمادی و عدم امنیت دارند. افراد با دلبستگی اضطرابی، نگران طرد و رها شدن توسط دیگران هستند. آنها خود را لایق توجه و محبت نمی‌بینند و خرسندی کمی در روابط اجتماعی دارند. در نتیجه، برای این اشخاص اینترنت می‌تواند، مفری برای گریز از زندگی واقعی و خوشنودی‌ها و ناکامی‌ها باشد. این اشخاص، اینترنت را راهی برای توجه، تأیید و اطمینان خاطر گرفتن از دیگران می‌دانند. این افراد با توسل به جنبه‌های اجتماعی اینترنت، از طریق در دسترس بودن اینترنت و سهولت تعامل با دیگران، نیازهای روانی‌شان به تأیید و ترس از طرد شدن را کاهش می‌دهند. آنها از طریق ارتباط‌های اینترنتی ممکن است بیشتر احساس کنند که مورد علاقه دیگران هستند و به خاطر حضور آنهاست که آنها هم حضور دارند. با این حال، اینترنت احساس‌های عدم امنیت و بی‌ارزشی شدید این افراد را به‌طور کامل تسکین نمی‌دهد. بنابراین، اینترنت می‌تواند، به منبع پریشانی خاطر دیگری در راه‌های ارتباطی برای این افراد تبدیل شود. افراد با دلبستگی ناایمن اجتنابی بیشتر احتمال دارد که از صمیمیت و وابستگی بترسند؛ این افراد الگوهای ذهنی منفی نسبت به دیگران دارند. در نتیجه ناایمن‌های اجتنابی از روابط رودررو، به دلیل این که دیگران را غیرقابل اعتماد می‌بینند، دوری کرده و احتمال بیشتری دارد که به روابط و زندگی مجازی که نیاز به سرمایه‌گذاری عاطفی زیادی ندارد، متمایل شوند. چنین افرادی، به دلیل گرایش‌شان به حفظ فاصله با دیگران، جذب گمنام بودن در اینترنت می‌شوند و از آنجا که ریسک و مسؤولیت کمتری در تعامل‌های اینترنتی وجود دارد، اینترنت را برای تعامل‌های اجتماعی کمتر تهدیدکننده می‌بینند. اینترنت ارتباط‌های راه دوری را برای تعامل با دیگران به‌جای مراوده‌های چهره‌به‌چهره فراهم می‌کند؛ که با اولویت‌های بین‌فردی و استراتژی‌های منفعل آنها

هماهنگ است.

نتایج این پژوهش هم‌چنین، نشان داد که ترس از ارزیابی منفی با اعتیاد به اینترنت رابطه مثبت معناداری دارد و متغیر ترس از ارزیابی منفی می‌تواند به طور مثبت اعتیاد به اینترنت را در دانشجویان پیش‌بینی کند. یافته‌های این قسمت از پژوهش با نتایج مطالعه ین و همکاران (Yen et al., 2012)، بزکورت و همکاران (Bozkurt et al., 2013)، چو، کوندرون و بلاند (Chou, Condron & Belland, 2005) و پژوهش مروری وین‌اشتین و لجویکس (Weinstein & Lejoyeux, 2010) و جعفری و فاتحی‌زاده (Jafari & Fatehi Zadeh, 2012) هم‌سو است.

ترس از ارزیابی منفی به عنوان یکی از مؤلفه‌های اضطراب اجتماعی می‌تواند مانعی در روابط بین فردی در برخی از افراد باشد. افرادی که به گونه‌ای مرضی نسبت به ارزیابی‌های منفی دیگران نگران هستند، احتمال دارد که از موقعیت‌های اجتماعی که آنها را در معرض این ارزیابی‌ها قرار می‌دهد اجتناب کرده و بگریزند. تعامل‌های اجتماعی رودررو یکی از مواردی است که شرایط ارزیابی شدن و دیده شدن توسط دیگران را فراهم می‌کند. افرادی که ترس از ارزیابی منفی بالایی دارند، ممکن است تعامل‌های اینترنتی را به این دلیل که پتانسیل مخفی کردن و تغییر شکل هویت واقعی و چهره و خصوصیات افراد را دارند، به زندگی اجتماعی واقعی ترجیح دهند. گمنام بودن و کنترل بیشتری که افراد در زندگی مجازی تجربه می‌کنند، می‌تواند تسکینی موقتی برای اضطراب و نگرانی‌های آنها باشد.

توجه به جنبه‌های روان‌شناختی استفاده از اینترنت و آسیب‌شناسی آن در سال‌های اخیر به شکل بارزی رو به افزایش بوده است. در ایران و در سایر بخش‌های جهان، پژوهش‌های متعددی درباره این موضوع انجام شده است. متغیرهایی که در این پژوهش به کار رفتند، از میان متغیرهایی انتخاب شدند که حمایت تجربی قابل قبولی را به خود اختصاص داده بودند. با توجه به ابعاد مختلف پدیده اعتیاد به اینترنت و عوامل مختلف مؤثر بر آن و نیز پیامدهای فردی و اجتماعی حاصل از آسیب‌شناسی و نابهنجاری‌های موجود در آن، مشخص می‌شود که هم‌چنان خلاء‌های اطلاعاتی زیاد و نیز فرصت‌های تحقیقاتی عمده‌ای می‌تواند وجود داشته باشد. در واقع، شناخت این پدیده‌ها و استفاده از اطلاعات حاصل از این مطالعات خواهد توانست، برای رویارویی با یکی از فراگیرترین و تأثیرگذارترین تکنولوژی‌های معاصر به کار بیاید و می‌توان از نتایج آن برای طراحی برنامه‌های مداخله‌ای مرتبط نیز استفاده کرد.

پژوهش حاضر، در جمعیتی دانشجویی و غیربالینی انجام شد و ابزار مورد استفاده در این پژوهش پرسش‌نامه‌های خودسنجی بود؛ در نتیجه تعمیم نتایج حاصل به جمعیت عمومی و بالینی با محدودیت روبه‌رو است و باید با احتیاط انجام شود. پیشنهاد می‌شود در پژوهش‌های آتی از سایر روش‌های گردآوری اطلاعات، مانند مصاحبه، استفاده شود و به بررسی این متغیرها در سایر جمعیت‌ها پرداخته شود.

References

1. Alavi, S. S., Eslami, M., Maracy, M. R., Najafi, M., Jannatifard, F., & Rezapour, H. (2010). Psychometric properties of young internet addiction test. *Journal of Behavioral Sciences*, 4(3), 183-189. (in Persian).
2. Bahadori Khosroshahi, J., & Hashemi Nosrat Abadi, T. (2011). The relationships of attachment styles, coping strategies and mental health to internet addiction. *Developmental Psychology: Iranian Psychologists*, 8(30), 177-188. (in Persian).
3. Bahri, N., Sadeq Moghadam, L., Khodadoost, L., Mohammad Zadeh, J., & Banafsheh, E. (2011). Internet addiction status and its relation with students' general health at Gonabad Medical University. *Modern Care Journal*, 8(3), 166-173. (in Persian).
4. Berman, W. H., & Sperling, M. B. (1994). *The structure and function of adult attachment*. In M. B. Sperling & W. H. Berman (Eds.). New York, London: The Guilford Press.
5. Besharat, M. A. (2012). The moderating role of defense mechanisms on the relationship between attachment styles and Alexithymia. *Journal of Applied Psychology*, 6(21), 7-22. (in Persian).
6. Block, J. J. (2008). Issues for DSM-V: Internet addiction. *American Journal of Psychiatry*, 165(3), 306-307.
7. Bozkurt, H., Coskun, M., Ayaydin, H., Adak, I., & Zoroglu, S. S. (2013). Prevalence and patterns of psychiatric disorders in referred adolescents with Internet addiction. *Psychiatry and Clinical Neurosciences*, 67(5), 352-359.
8. Brennan, K. A., Clark, C. L., & Shaver, P. R. (1998). *Self-report measurement of adult attachment: An integrative overview*. In J. A. Simpson & W.S. Roles (Eds.). New York: Guilford.
9. Buote, V. M., Wood, E., & Pratt, M. (2009). Exploring similarities and differences between online and offline friendships: The role of attachment style. *Computers in Human Behavior*, 25(2), 560-567.
10. Caplan, S. E., Williams, D., & Yee, N. (2009). Problematic Internet use and psychosocial wellbeing among MMO players. *Computers in Human Behavior*, 25, 1312-1319.

11. Chou, Ch., Condron, L., & Belland, J. C. (2005). A review on the research on Internet addiction. *Educational Psychology Review*, 17(4), 363-388.
12. Dellavar, A. (2008). *Theoretical and practical foundations of research in the humanities and social sciences*. Tehran: Roshd Publication. (in Persian).
13. Geravand, F., Shokri, O., Khodaei, A., Amraei, M., & Toolabi, S. (2010). Standardization, validity and reliability of the brief fear of negative evaluation scale for 12-18 years old adolescents in Tehran. *Quarterly Journal of Psychological Studies*, 7(1), 65-96. (in Persian).
14. Internet World Stats. (2012). Retrieved from www.internetworldstats.com.
15. Jafari, N., & Fatehi Zadeh, M. (2012). Investigation of the relationship between internet addiction and depression, anxiety, stress and social phobia among students in Isfahan University. *Scientific Journal of Kurdistan University of Medical Sciences*, 17(4), 1-9. (in Persian).
16. Lei, L., & Wu, Y. (2007). Adolescents' parental attachment and Internet use. *CyberPsychology and Behavior*, 10(5), 633-639.
17. Lin, M. P., Ko, H. C., & Wu, J. Y. (2011). Prevalence and psychosocial risk factors associated with Internet addiction in a nationally representative sample of college students in Taiwan. *CyberPsychology Behavior and Social Networking*, 8(2), 230-241.
18. Locke, K. D. (2008). Attachment styles and interpersonal approach and avoidance goals in everyday couple interactions. *Personal Relationships*, 15, 359-374.
19. Lundh, L. G., & Sperling, M. (2002). Social anxiety and the post-event processing of socially distressing events. *Cognitive Behaviour Therapy*, 31, 129-134.
20. Mikulincer, M., & Shaver, P. R. (2003). *The attachment behavioral system in adulthood: Activation, psychodynamics, and interpersonal processes*. In M.P. Zanna (Ed.). New York: Academic Press.
21. Oldmeadow, J. A., Quinn, S., & Kowert, R. (2013). Attachment style, social skills, and facebook use among adults. *Computers in Human Behavior*, 29, 1142-1149.
22. Omidvar, A., & Saremi, A. A. (2002). *Internet addiction*. Mashhad: Tamrin Publication. (in Persian).
23. Rapee, R. M., & Heimberg, R. G. (1997). A cognitive-behavioral model of anxiety in social phobia. *Behaviour Research and Therapy*, 35, 741-756.
24. Rodebaugh, T. L., & Chambless, D. L. (2002). The effects of video feedback on self-perception of performance: A replication and extension. *Cognitive Therapy and Research*, 26, 629-644.
25. Şenormancı, Ö., Şenormancı, G., Güçlü, O., & Konkan, R. (2014). Attachment and family functioning in patients with Internet addiction. *General Hospital Psychiatry*, 36, 203-207.
26. Shapira, N. A., Goldsmith, T. D., Keck, P. E., Khosla, U. M., & McElroy, S. L. (2000). Psychiatric features of individuals with problematic internet use. *Journal of Affective Disorders*, 57(1-3), 267-272.

27. Shaver, P. R., Collins, N., & Clark, C. L. (1996). *Attachment styles and internal working models of self and relationship partner*. In G. O. Fletcher & J. Fitness (Eds.). Mahwah, NJ: Lawrence Erlbaum.
28. Shin, S. E., Kim, N. S. & Jang, E. Y. (2011). Comparison of problematic internet and alcohol use and attachment styles among industrial workers in Korea. *CyberPsychology Behavior and Social Networking*, 14(11), 665-672.
29. Shokri, O., Garavand, F., Naghsh, Z., Tarkhan, R. A., & Paezi, M. (2008). The psychometric properties of the brief version of fear of negative evaluation scale. *Iranian Journal of Psychiatry and Clinical Psychology*, 4(3), 316-325. (in Persian).
30. Statistical Center of Iran. (2012). *Selected results of the general census of population and housing of Iran in 2011*. Tehran: Deputy Strategic Planning and Statistical Center of Iran Statistical Center of Iran. Retrieved from <http://www.amar.org.ir> (in Persian).
31. Sun, D. L., Chen, Z. J., Ma, N., Zhang, X. C., Fu, X. M., & Zhang, D. R. (2009). Decision-making and prepotent response inhibition functions in excessive internet users. *CNS Spectrums*, 14(2), 75-81.
32. Watson, D., & Friend, R. (1969). Measurement of social evaluative anxiety. *Journal of Consulting and Clinical Psychology*, 33, 448-457.
33. Weinstein, A., & Lejoyeux, M. (2010). Internet addiction or excessive internet use. *The American Journal of Drug and Alcohol Abuse*, 36(5), 277-283.
34. Wells, A., Clark, D. M., Salkovskis, P., Ludgate, J., Hackmann, A., & Gelder, M. (1995). Social phobia: The role of in-situation safety behaviors in maintaining anxiety and negative beliefs. *Behavior Therapy*, 26, 153-161.
35. Ye, J. (2007). Attachment style differences in online relationship involvement: An examination of interaction characteristics and relationship satisfaction. *CyberPsychology and Behavior*, 10(4), 605-607.
36. Yen, J-Y., Yen, C-F., Chen, C-S., Wang, P-W., Chang, Y-H., & KO, C-H. (2012). social anxiety in online and real life interaction and their associated factors. *CyberPsychology Behavior and Social Networking*, 15(1), 7-12.
37. Yi-Cheng, L., Chen-Hua, W., & Chia-huei, W. (2005). The influence of attachment style and Internet interpersonal interactions on Internet addiction. *Chinese Journal of Psychology*, 47(3), 289-309.
38. Young, K. S. (1998). Internet addiction: The emergence of a new clinical disorder. *CyberPshychology and Behavior*, 1(3), 237-244.

پروشکاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی
پرتال جامع علوم انسانی